

از ص : سی و پنجم

این الزام تاریخ را خود محمد رضا شاه نیز مورد تحلیل قرار داده بود :

«هنگاتیکه من اجرای برنامه ضربتی و همه چانبه خودم را برای خروج ایران از تاریکی اعصار و قرون و جبران عقب ماندگیهای چند صد ساله آغاز کردم، خوب میدانستم که مباید یک حالت بسیج دائمی و آمادگی مستمر در کشور وجود داشته باشد تا بتوان در برابر عوامل مخرب و مخالف پیشرفت، یعنی مرتجلین مذهبی، ملکان بزرگ، خان‌های عشایر، محافظه کاران، بازرگان، کمونیستها و در عین حال تحرکاتی که توسط نیروهای بین‌المللی بعمل می‌آید ایستانگی کرد. اگر دست مخالفان اصلاحات باز گذاشته میشد که هر چه میخواهند پکنند مسلماً امکان توفیق در این اصلاحات بدست نمی‌آمد، و اگر هم دست روی دست میگذاشتیم و از بیم نارضایتیها کاری انجام نمیدادیم ایران همچنان در حال عقب ماندگی باقی میماند، و در اینصورت حکومت دمکراتیک سرایی بیش نبود. فراموش مکنیم که دمکراسی بقر و گرسنگی و جهل و بیماری، دمکراسی نیست م